

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

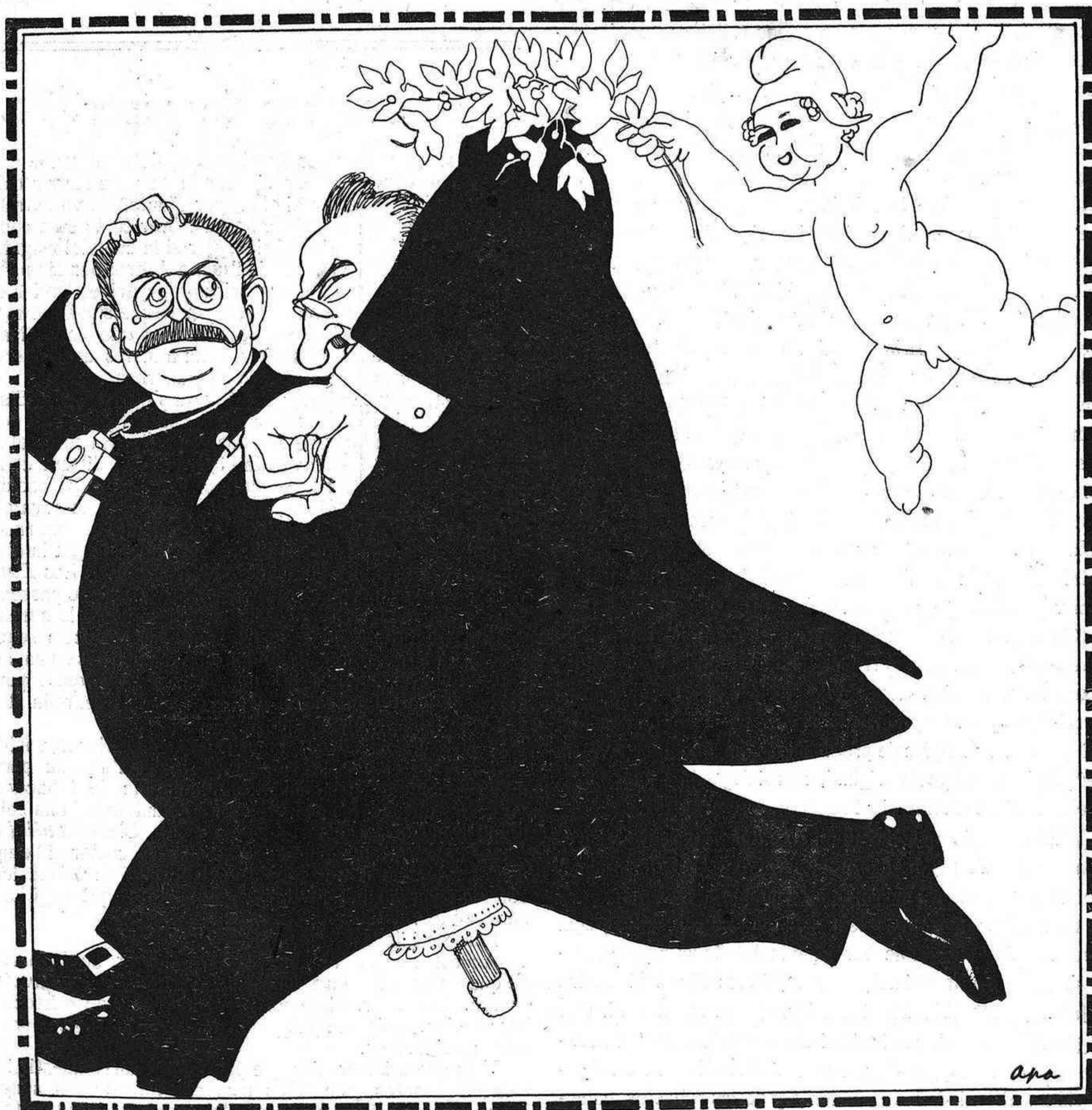
BARCELONA, 14 DE JANER DE 1910

NÚM. 1620 ————— ANY XXXII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 cèntims ————— Atrassats: 20

El partit republicà únic

Per la lleugeresa

Fòra d'algunes plomes conservadores, cap altre ha comentat respectuosament la mort, ja llunyana, del rei dels belgues, y algunes, ab impietat jacobina, el maleeixen, ab aquella mateixa impietat dels descamisats que cridaven afronts de luxuria al còs ajusticiat de Maria Antonieta. La democràcia no'ls perdona, ni en l'hora de la mort. Per això els reis son caps visibles de les religions, que'ls donen, ab l'absolució de la darrera hora, el reialme del cel, després d'haverlos assegurat el de la terra...

Rei llibertí, rei de senilitats malaltisses, rei d'opereta canallesca, lo que volgueu, però creiem que es arribada l'hora de que la carnalitat no sigui tinguda com a mostra de degeneració y com a testimoni de delictes. Al menys, per nosaltres. Que les religions prediquin l'abstinència y l'ascetisme, fent, de tot incident amorós, impudícia, y pecat de tot plaer. Es el seu interès y el seu dever, perquè, si el goig fos consentit, ¿en nom de què se cercaria la tribulació de les ànimes? Que'ls reialistes procurin investir als monarques d'austeritat, també's comprèn, perquè actualment tenen d'esser virtuts humanes y no d'heràldica les que sostinguin els tronos. Però ¿còm podem nosaltres anatematizar a un rei per que ha viscut, si es en nom de la vida que volem trencar les seves etiquetes y el cerimoniós encarcament dels seus palaus? Digueu: ¿no us sentiú alegres davant d'aquet rei que's casa ab la germana d'una marmanyera, en lloc de desposarse ab una princesa austriaca sortida de l'ombra monacal, y que fa plàtiques d'amor y no arengues guerrereres?

¡Concupiscent!—se crida an en Leopold II. Lo mateix se va cridar contra en Ferrer. Els dos fanatismes convergeixen en la mateixa negació de la carn. ¡La Tebaida no es morta!—planyerà un pagà. Sí, sí: es ben morta la Tebaida; però portem vint sigles de predicacions de cenobites y volem avergonyirnos del pecat original, com si l'Església—¡tant sabia!—no'ns redimís d'ell tot just nascuts.

Jo ara recordo un incident del recentment passat Congrés de la Corona d'Aragó. Un orador parlava del rei Don Jaume, y, pintantlo hermós y més alt que'ls demés homes, va comensar a enumerar les seves estimades, que foren moltes, com es sabut. L'orador va acabar aquells detalls ab aquesta frase: «Va esser molt estimat, senyors, de les dones el nostre D. Jaume, y ell sabia accontentarles.» ¡Com varen sentir tots l'orgull del poder d'aquell rei! Fins els capellans que hi assistien, segurament que sentiren com brollava del seu cor l'absolució pera'l rei de les grandeses y de les robustes galanteries. Doncs bé, amics: hem d'apendre a estimar als reis y als homes que saben viure alegres. Es massa seria y artificial

la vida pera combatre als° que la fan lleugera y natural. Si donem camins al pensament y a l'esperit, ¿els negarem a la felicitat? El dret de reunió, el dret a la vaga, el dret a la lliure emisió de les idees, el dret a esser irreligiós; però ¿no es possible, demòcrates, tenir el dret a esser felís, a posar en la nostra vida la major quantitat possible de joia? Y la baronesa de Vaughan, y la Cleo, y la... eren la felicitat de Leopold II; com la Soletat Villafranca ho era d'en Ferrer. Y ningú, ni monarques, ni poble, ni morals, ni religions, ni constitucions, ni el decor de les cases reials, tenen dret a fer malbé una vida, ni a estripar una ditxa... Que la meua ploma mai més torni a mullar en el tinter de Kempis, de l'*Imitació de Nostre Senyor Jesucrist!*

PARADOX

Senyors de paper

Per si les senyoretas Amat y Guardiola anaven al costat del general Weyler, o per si era a la senyora Karr a qui tal honor corresponia; per si el senyor Muntañola va extralimitarse comprant savó perfumat pera cobrar cert deute contret per un industrial que'n fabrica; per si la clau del magatzem del carrer de Balmes la tenia l'una o l'altra; per si uns versos escrits al taulell d'una fàbrica de paperines havien o no sortit ab pastetes enganxades, o per lo que sigui que fos, el Nadal del Soldat Català ha acabat, més que com a Nadal, com a dimars de Carnestoltes, com a festes de la Mercè a Barcelona o com a Jocs Florals de Canprosa.

Les dames y damiseles de la Junta s'han barallat. Els remitits als diaris s'han estalonat y ha estat precís que's demanés torn pera enquirne de nous cada dia. Ha sonat el nom den *Farfarello*. La senyoreta Guardiola ha dit que es noia de sa casa, sense recordarse que, pocs dies abans, pels soldats, com la més vulgar *niñera*, l'havia descuidada, la seva casa. La senyora Karr no ha reconegut l'autoritat del governador. Les seves ex-companyes de Junta no han reconegut la d'ella. El *Feminal* prepara un número extraordinari. Les *Damas Rojas* s'hi fan tips de riure, perquè entre elles no passen coses així. L'Aladern n'ha parlat en *El Progreso*. Les tres mil pessetes sobrants no's reparteixen. El magatzem segueix tancat. La misteriosa clau no apareix. Els articles enmagatzemats se pudreixen... Y el món no s'enfonza perquè'l món es més sabí que tots nosaltres, y ell sab que qui s'enreda ab dones y quitxalla... en surt malament.

Ara, lo que nosaltres, si fossim de mena curiosos, voldriem esbrinar, es si encara queden encenalls d'aquella partida que's va comprar pera embolicar paquetets de tabac y que va costar duescentes pessetes. Si en Muntañola ja ha cobrat d'aquell industrial dels savons perfumats. Si al *Mundial Palace* han cobrat les mil pessetes que va costar el banquet que s'hi donà, y si a donya Carme Karr se li ha deixat de satisfer alguna partida de vint o trenta cèntims que vagi gastar en tramvies.

Però no intentarem pas ferho.

Aquestes coses val més deixarles morir, ab l'esperansa de que no tardarem a veure'n alguna *altra* de més divertida encara. Les nostres intellectuals, les dames de l'aristocràcia barcelonina, no's fan pas pregar molt pera fer distreure als seus conciutadans.

Y es que aristocracies que porten als diaris qüestions de tres mil pessetes, son fetes com els versos de la senyora Karr: de paper de paperines, d'estrassa del més baratet, y encara regatejat.

UVA

LA RAÓ LI SOBRA

—Potser si que aniré al ball;
però, si hi vaig, rès de màscara.
Tenint un pamet així...
¡vès qui'm fa tapar la cara!

Una llissó

Al món, pels que saben aprendre,—de cada dèu persones, n'hi ha nou y mitja que mai n'han sapigut—tot serveix d'ensenyansa. En els espectacles de la naturalesa, en els vulgars fets diaris, en els aconteixements inesperats, en tot hi ha sempre una llissó, que, ben aprofitada, serveix al observador serè pera judicar els fets successius, y, a vegades, fins pera prevenirlos y evitarlos.

Dies avans de Reis un diari barceloní va tenir la felís ocurrencia d'oferir les seves columnes als nens que volguessen utilitzarles pera enviar als esplèndits sobirans d'Orient les seves cartes de *pedido*.

Com es de suposar, les cartes rebudes varen ser moltes. Es tan agradable demanar coses als Reis, comptant, de més a més, ab la facilitat de poguerlos dirigir la demanda sense molesties... ni gasto de sellos!

El periòdic, complint fidelment la seva promesa, va pu-

blicarles totes, y... aquí comensa l'ensenyansa que d'aquest concurs epistolar infantil ne treuràn, segurament, les persones que saben aprendre.

Tractantse de criatures, de sers tendres y ignocents, quals cors, no tacats encara pel llot de les humanes miseries, sols bondat y dolcesa poden albergar, ¿quina mena de demandes podia esperarse'n? ¿Què haurien de desitjar, al entrar al món, aquets petits homenets, pels qui les roses no tenen encara espines ni al cel hi ha altra cosa que núvols blaus y boires irisades?...

Sembla que tots, ab lleugeres variants, havien de demanar lo mateix: teatres, cavalls, carrets, pilotes, caps de música, coses senzilles, objectes de significació dolça y agradable. ¿No es cert?

Doncs, no ha sigut així. Ab una unanimitat que aturdeix, car no es filla d'un previ acort, sinó d'un impuls, d'una coincidència evidentment espontania, aquets tendres, aquets ignocents infants, han demanat als Reis lo que ràpidament extractem de les seves cartes, y que, pera que conservin l'aroma

El Gobernador ha visitado varios centros de recreo y ha podido convencerse de que en ninguna parte se juega.

(Gacetilla de la premsa local.)

Abans de venir el papà.

Quan el papà es a casa.

Després que'l papà se'n ha entornat.

nadiu, deixem en el mateix idioma en que sigueren escrites.

Vagin llegint... y aprenent. Cada nota de *pedido* es la condensació de les aspiracions d'un nen barceloní:

»Castillo con soldados, moros, escopeta y sable.

»Un vapor de guerra.

»Caja de soldados.

»Un traje de militar.

»Un castillo y un sable.

»Castillo con soldados de infantería y caballería y un vestido de capitán general.

»Un sable de oficial y una escopeta.

»Castillo con 10.000 soldados y escopeta mauser con pistones.

»Un cañón de artillería, un castillo con soldados, un barco con dos cañones, una escopeta y un vestido de general.

»Escopeta y un castillo en el cual hagan guerra moros y cristianos.

»Un sable, moros y soldados.

»Una caja de soldados con un castillo muy grande, un vapor de guerra y una escopeta con un casco de soldado.

»Un traje de general con sable y revólver, caja de soldados de ingenieros, de infantería, de caballería y de artillería, diez tiendas de campaña; 5.000 moros y veinte ginetes rifeños.

»Gorra de soldado, carro de artillería y caja de soldados de infantería.

»Una caja de soldados, un vestido de guerrero, una espada y una escopeta.

»Una escopeta y un cañón Schneider.

»Una caja de soldados de artillería, una de moros, y tres tiendas de campaña.

»Dos escopetas, dos sables, un traje de guerrero, tres pares de pistolas, un cañón y una caja de soldados.

»Tambor, trompeta, artillería y balas.

»Sable, soldados que ataquen y moros que tiren.»

Deliciós inventari!... No es cert, amable lector?

¿Qui havia d'anar a imaginar-se que al jardí de l'infancia, clos aont sols deurien brillarhi colors suaus y delicats, hi brotessin ja aquestes roges flors, símbol de la destrucció y de la violència?...

Canons, castells, barcos de guerra, sabres, espases, cascos... Això es lo que, en l'any de gracia de 1910, demanen els nens barcelonins als Reis, y això es, a bon segur, lo que 'ls Reis, sempre condescendents, els hauran portat en sa nocturna visita.

—Oh!—dirà algún lector, volent atenuar l'impressió que aquet fet, rigurosament històric, ha d'ocasionarli:—Això no es cosa, precisament, dels nens. Son els pares els qui, brodejant ab ells, els omplen de cap y els entabanen...

No es cert, bon lector, no es cert. Fàssila el nen, si està en situació de ferla, fàssila el pare, el qui dicta, el qui inspira la carta als Reis es sempre el propi interessat. No es el nen el qui pregunta: «¿Què'm portaran els Reis aquest any?», sinò el pare el qui diu al nen: «¿Què vols que't portin aquest any els Reis?» Y el nen, escorcollant entre 'ls replecs de la seva imaginació, manifesta netament la seva voluntat, y demana això, y allò, y allò altre, sense limitacions paternals ni traves d'ordre econòmic.

Aquest any, ja ho hem vist: els nens barcelonins les han donades, unànimament, pel cantó bèlic.

El símptoma mereix ser registrat, y no seria menos curiós saber si en altres poblacions ha ocorregut lo mateix que a Barcelona.

Perque si resulta que—com maliciem—a imitació dels infants barcelonins, han demanat també sabres y canons els nens de tot Espanya, y ab igual petició han sortit els de Fransa, y els d'Italia, y els d'Inglaterra y els del món enter, serà qüestió de dir al Comitè Nobel que no's cansi adjudicant el premi de la pau, y d'aconsellar a la pobra Berta Suttner que's deixi d'escriure llibres contra la guerra.

El món que neix no pensa com ells.

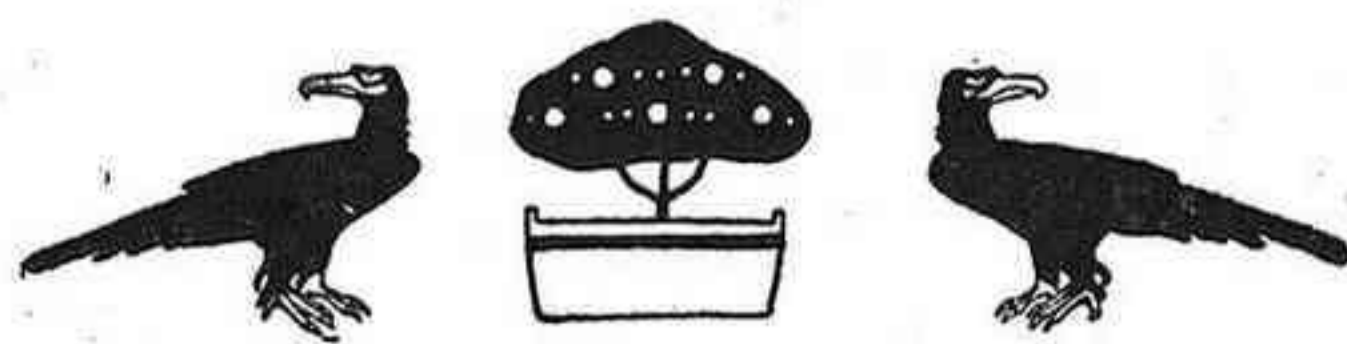
A. MARCH

Trànzit

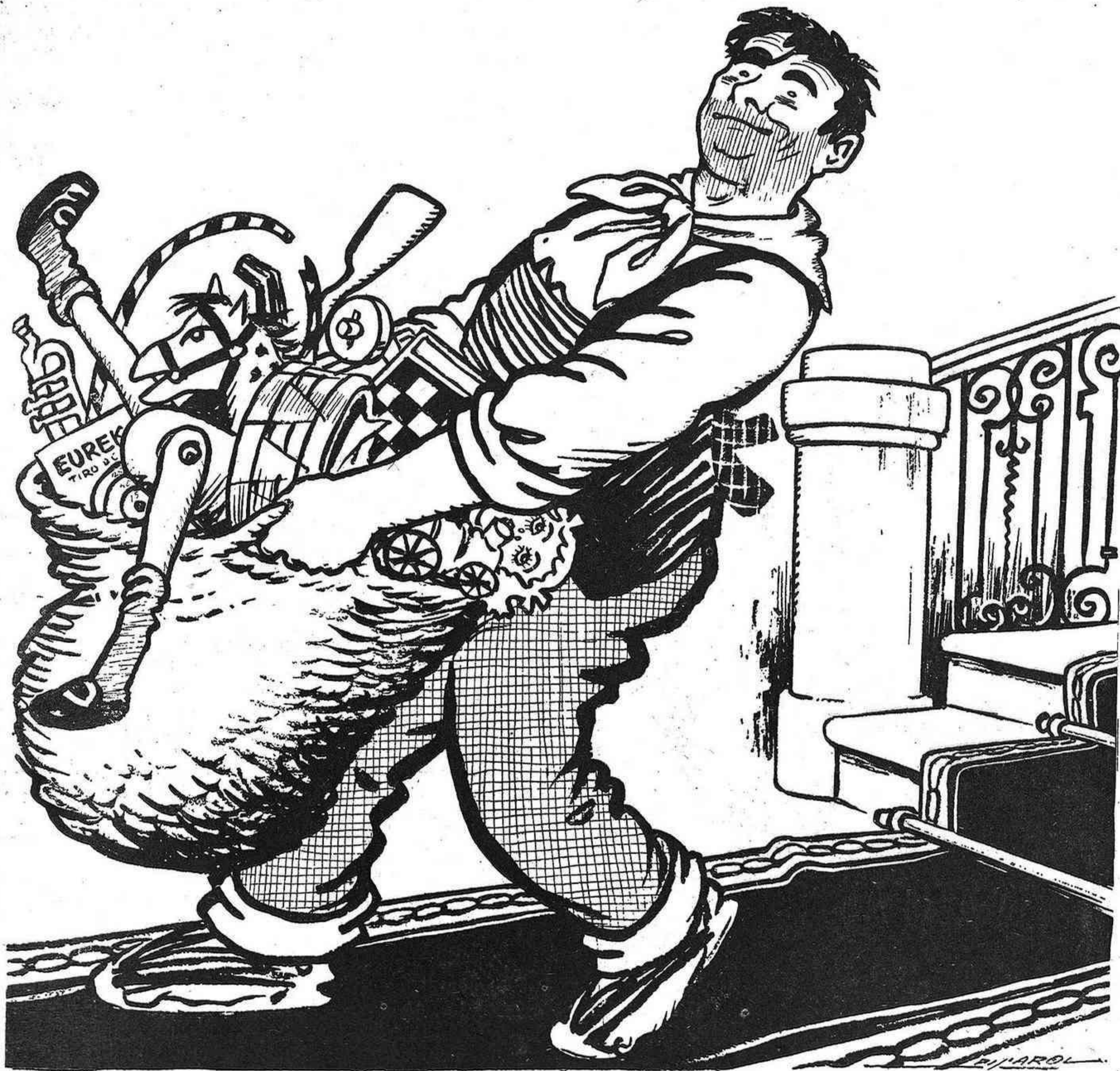
Ja l'any fa sa agonia; la nit es arribada
 en que, per sòn que's tingui, no's pot aclucar l'ull;
 y volten els rellotges frisant promulgar l'hora
 en que del calendari s'arrenca'l darrer full.
 Toquen les dotze: oiules!... Sentiu les batallades?
 Rebullen dins ma testa recorts de l'any que's mor;
 òviro flamarades, y morts, y sacrilegis,
 y els crits esgarrifosos que'l poble llenca a chor.
 Ja son les dotze: oiules!... Sentiu son drinc metàlic?
 Es que la vida's tanca de l'any que's mor de vell
 y vers son lloc camina, cantant y fent gatzara,
 un bordegàs d'ulls grossos, espavilat y bell.
 Tant nano y sembla un home! Sabrà més que son pare?
 Dú la cartera plena; veurem tot lo que'n treu!
 Diguèmloshi nosaltres, tant sols per cortesia:
 —¡Mil-noucents-nou: bon viatge! salut, mil-noucents-dèu!...

AGUSTÍ ESCLASANS FOLCH

El plany dels arbres

Arriba'l temps de l'esporgada dels arbres ciutadans...
 Passejant sota'l sol d'aquets mitgdies hivernals per les
 amples vies de Barcelona, hem sentit una vaga remor de ge-
 mecs. Y ens hem adonat de que eren els arbres els qui geme-
 gaven. Els plàtanes barcelonins, davant l'amenassa de les
 bàrbares esporgades, se queixen dolorosament.
 La nostra ànima compassiva s'ha enternit al escoltar els
 gemecs planívols dels pobres arbres. Hem alsat els ulls vers
 els brancatges, y hem pensat en el sistema d'esporgar que's

AL CAP DE VUIT DIES

—Veusaquí còm acaben totes les coses que porten els Reis: així.

ve seguint. Y hem donat la raó als arbres, y hem decidit defensar públicament la seva causa.

Els veïns de la capital catalana ja han vist de quina manera son esporgats els arbres, els bons arbres que, en els dies de l'istiu, ens donen ombra... y mosquits. En lloc de tallarlos les petites branques, els arbres son serrats crudelment una mica més amunt del tronc, en el forc mateix. Y així'ls arbres, després de la mutilació, queden reduïts a una quarta part del seu volum, presentant una figura ridícula y trista, que fora la riota dels seus germans de camp y de montanya si aquets, per casualitat, els arribessin a veure.

Què fa la «Societat Protectora d'Animals y Plantes»? Com es que no surt a la defensa dels plàtanos dels nostres passeigs y dels nostres carrers, malmesos y nafrats per les destrals y les serres? Nosaltres som del parer de que'ls arbres be deuen tenir un dret o altre. Ja que no tenen el dret de sufragi, ni el dret de la llibertat de pensament, al menys

han de tenir el dret a l'integritat de la seva persona vegetal. En bona doctrina democràtica, els arbres han de tenir respectat aquet dret.

Be prou que se'ls diu als arbres que les terribles esporgades son fetes per la seva salut. Ells no s'ho volen creure. Aquelles destrals, aquelles serres, aquelles untures y aquells pegats de la cirurgia botànica no tenen, al meu entendre, cap fi de bé. L'opinió predominant entre'ls arbres es que'l nou sistema d'esporgar no porta altre fi que estalviar-se feina. Un vell arbre mutilat y nafrat de la Rambla de les Flors va explicarnos l'altre dia que això de l'esporgada va a càrrec d'un contractista municipal, el qual cobra un tant per cada arbre esporgat. Y sembla que an aquet contractista li surt més a compte serrar els arbres quasi a ran de sóca que no pas entretenir-se tallant y destralejant aquí y allà. Nosaltres no ho hem volgut creure, y hem pensat que's tracta de la malvolensa dels arbres, alguns dels quals tenen molt mala llengua, per lo que's veu.

Lo cert es que'l plany dels arbres ciutadans es general. Els nostres plàtanos estan tant disgustats per la qüestió de les esporgades, que son capassos d'aliarse ab els pardals pera pendre revenja dels barcelonins.

WIFRET

□ □ □ ————— □ □ □

Gent coneguda

II

Expulsat de Galicia per la gana,
vingué aquí, portant sols en sa maleta
dues cartes del inclit don Lacandro,
un gec vell y un bocí de samarreta.

Com qu'en eixa felís terra de cegos
el qui es borni no més aviat s'enfila,
a copia de discursos tragi-còmics
s'ha lograt colocà en primera fila.

Ara busca una hereva ab qui casarse,
però ses ilusions ¡ai! no floreixen;
que no es pas lo mateix albardà a un sogre
que ensarronà als babaus que l'aplaudeixen.

KIKIRIKÍ

————— □ □ - □ □ —————

L'Orfeó Català

Ja fa mesos que en el virolat Palau de la Música Catalana hi balla la bruixa. En la junta general de l'any passat ja hi va haver un gran concert de crits y d'imprecacions, que resultà tot lo contrari de les belles armonies musicals pera que fou creat l'Orfeó.

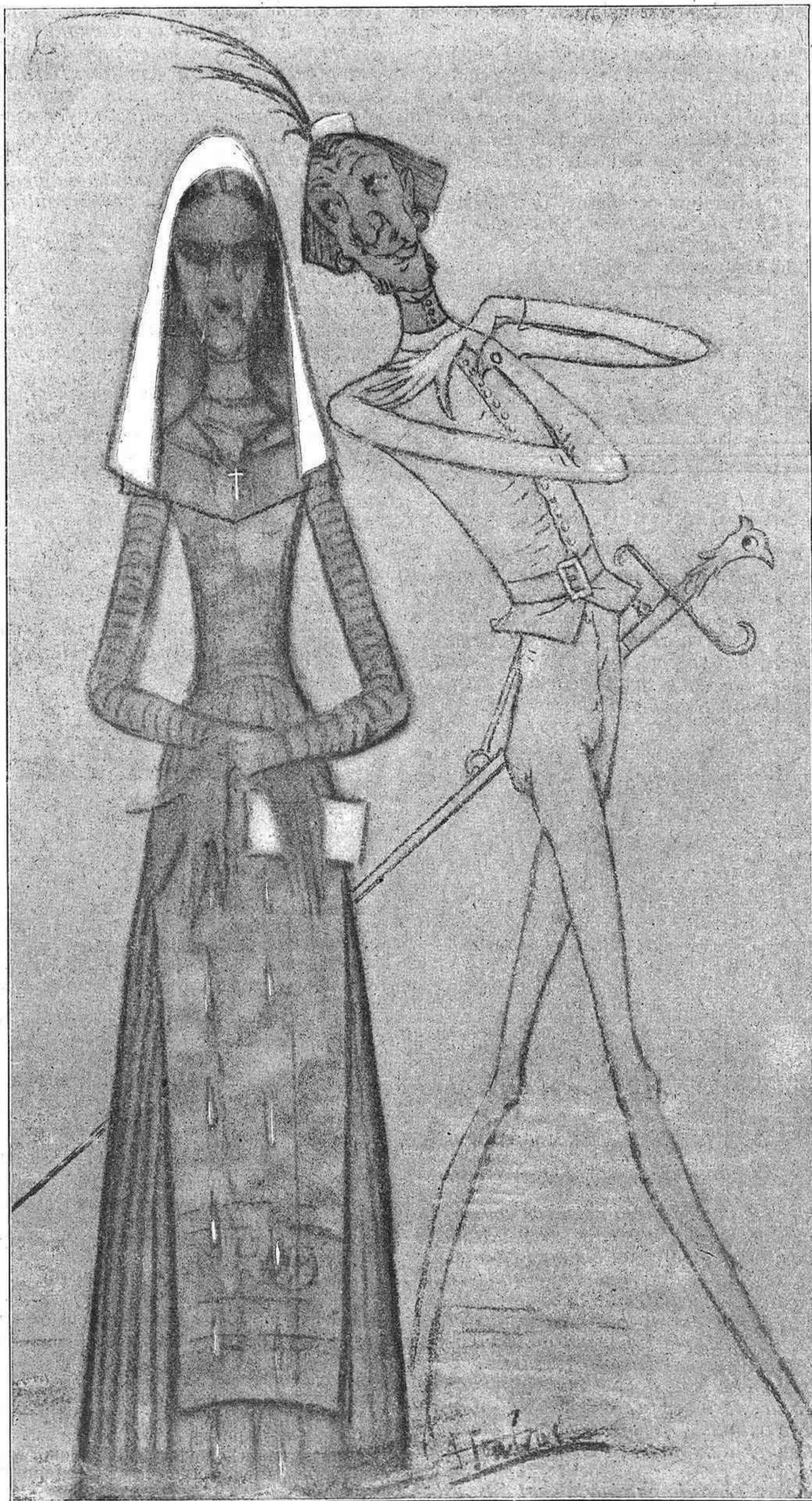
Què passa a l'Orfeó Català? Doncs passa que'ls elements regionalistes s'han apoderat de la batuta, y que fan d'ella un pessim ús. En lloc de fer de l'Orfeó una veritable institució nacional catalana, en lloc de tenirlo com a casal de l'art musical català, en lloc de donarli l'amplitud de mires que convé a les institucions artístiques d'un poble, els lligaires que allí caciquejen han volgut fer de l'Orfeó una sucursal de la Lliga, a les ordres y al servei dels prohoms regionalistes. Endinzats en aquet mal camí, que estimbarà a l'Orfeó, els seus amos actuals no han tingut inconvenient en utilitzar la nostra primera entitat musical pera omplir números del programa de les reials visites, ni en ajudar ab músiques y canturies als plans den Maura y den Cambó. Pera estar be ab els de fóra

SECRETARI DILIGENT

—¿No es vritat, senyor Mendoza,
que umplo un buit al seu servei?
—¿A quin buit te refereixes?
—A n'el buit del meu ventrell.

MEFISTO SIGLE XX

—Fins tindries automòbil...

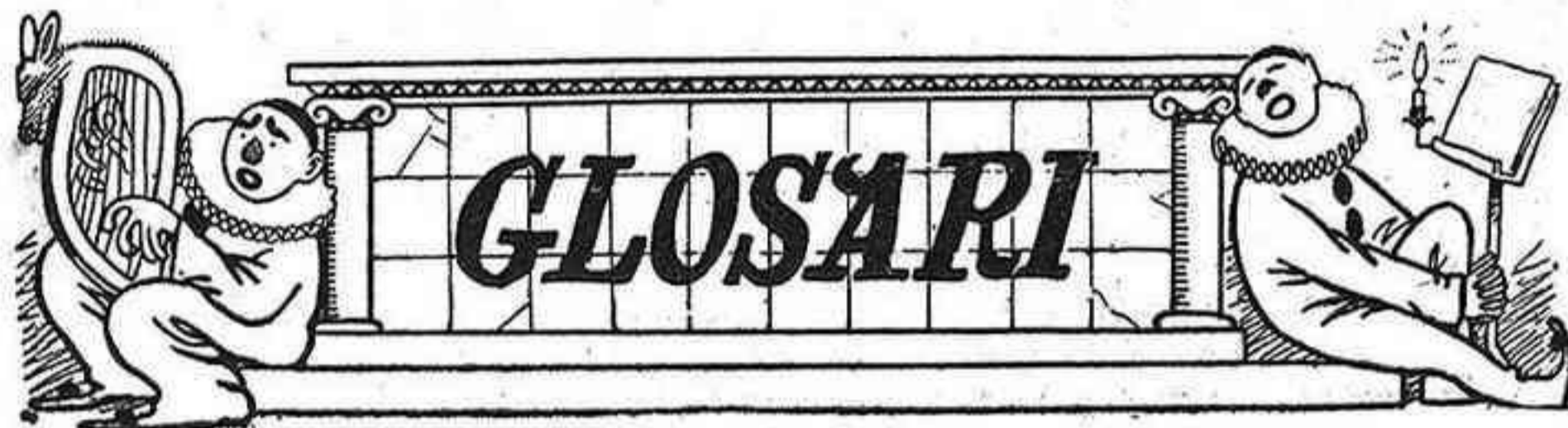

casa, els aludits senyors s'han fet mal veure dels de casa mateix.

Com que l'orientació exclusivista de l'Orfeó Català havia de motivar forsosament la protesta enèrgica contra'ls que desnaturalisen el caràcter y els fins de l'entitat, els cacics d'aquesta han tingut la pensada de donar una mena de cop d'Estat, reformant els Estatuts en el sentit de suprimir les juntes generals y d'investir al president de facultats dictatorials y autocràtiques.

Si la reforma dels Estatuts prosperés, fora qüestió de canviar el nom de *Palau de la Música Catalana* pel de *Palau de la Música Regionalista*.

Y seria aquest un trist avenir, car la música regionalista se compondrà, cada dia més, de marxes funeràries.

ELS DE CAN VERDURA

Havem rebut una carta de l'abundant y erudit poeta don Josep Falp y Plana, de la Real Academia, en la que'ns demana rectificació d'una cosa molt delicada: de si havia estat rebutjada o no una proposició—que'n direm verda, perquè's tracta de verdura—sobre l'alimentació dels infants. Com que sempre ens ha agradat posar les coses en clar, que en aquet cas quasi podrem dir que es posarles en remull, aquí va la carta, cavallers:

Dr. Josep Falp y Plana

*de la Real Academia de Medicina
y Cirurgia*

*Tràfalgar, n.º 26, 1.ª
BARCELONA*

Sr. Director de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Molt Sr. meu:

En el darrer nombre del periòdic de sa digna direcció vaig llegir que l'esmena sobre vegetarisme, per mi presentada al Congrés Pedagògic, va ésser rebutjada.

Prescindo dels comentaris humorístics, que sempre son d'agrair, per la propaganda que fan, però de lo que no puc prescindir es de la veritat y la justícia, que vostè, igualment que jo, estima, y que m'obliguen a manifestarli que totes les esmenes sobre vegetarisme per mi presentades al Congrés, conforme certificà la premsa sense distinció de matissos, varen ésser acceptades pels ponents respectius, llevat d'una, que, després de discutirse, va passar a votació, essent també aprovada gaire be per unanimitat.

Això es tot, y agraintli per endavant l'inserció d'aquesta carta, o la rectificació de l'errada involuntària, queda de V. afm. s. s.,

JOSEP FALP Y PLANA

Com poden veure els nostres llegidors, ens hem errat. Els pobres infants, mercès al nostre ex-poeta, tindran de menjar espinacs, si's compleixen els reglaments. La carn, que es flaca, segons la doctrina que'ns han ensenyat els nostres pares; la carn, que ha estat vensuda tantes voltes per la temptació de la verdura, ha tingut una altra derrota. La bleda, la ignocenta bleda, ha pogut més que la costella, que la viram y que'l conill. L'Herodes de regadiu vol que'ls nostres fills desde petits ja s'avesin a no menjar, pera ser perfectes espanyols. Pobres infants y pobre patria! No els faltava més que això: que'l menjar... lleuger dels mestres l'haguessin de seguir els deixebles!

El glosador encara recorda que havia anat a un estudi que també eren vegetarians, no per teoria: per practica; no pera fer ciencia: per estalvi; y el glosador també

recorda que'ls que no van tenir resistencia, van morir, pobrets! a la pissarra, o damunt les planes del Fleuri, escanyolits, com un suscriptor de la Revista Vegetariana. Allò no era un estudi, cavallers! era una gavia d'aucells plomats, sense panís y sense escaiola; els infants pujaven a les canyes haventse de fer esqueneta, tant febles havíem quedat tots: allí no piulava ningú, y, com en aquella dispesa del Gran Tacaño, de Quevedo, el que arribava de fora, com que havia menjat carn, ab quatre cops d'ala y sis cops de bec arraulia als vegetarians y's quedava ab la menjadora.

El glosador en va sortir, d'aquell estudi; per això encara viu, y, desde allavors ensà, menja de tot, y ab quin dalit! Hi ha coses que li fan mal, però coses no més, y encara en certs jorns, mentres que si arriba a seguir les practiques d'aquell estudi, ja fa temps que faria malves y altres plantes vegetarianes, pera mal d'ell y bé de la ciencia, y el viure y ser al món, fet y fet, en que sia menjant carn, no es cosa de menyspreu, què diable!

¿Ja està ben segur, senyor Falp y Plana, de la Real Academia, que si els seus mestres, desde infant, l'haguessin fet vegetalisar hauria escrit, més endavant, El Geni Català, tant nodrit, tant ferm, tant carregat de bon sentit y de poesia tan espessa? No creu vostè que l'inspiració s'aigualeix menjant espinacs? Que'l poeta ab poagre en mengi, ho trobem be, y fins ho aprofitem; però ab lira, y ab ales, y ab estre, no pot ser: y may podrà ser, per bucòlica que hi barregi. El llegum y els versos estan renyits.

Pensishi be, senyor Falp, y no afebleixi les criatures. Li demana el glosador, que l'estima y el considera.

XARAU

FLORS Y TROMPADES, per Angel Julià Bars.—Es un llibret de versos de totes mides y de variats estils, en quin pròlec el mateix autor ens confessa tenir sensibilitat suficient pera traslladar al paper, *en forma agradable de llegir*, les imatges de la vida, les coses boniques (les dones, per exemple) y les coses lletges (els regidors, posem per cas) que s'enclouen en aquet desagrat món de mones.

Hauria d'explicarnos, el senyor Angel, lo que ell entén per *forma agradable de llegir*. Si's refereix a la forma poètica, sapiga que, en aquet cas, per culpa de les seves *trompades*, ha quedat molt mal parada. Y sinó, fixis en aquesta quarteta fusable:

*De la llei dintre'l palau
la equitat vaig demanar,
y un echo'm va contestar:
deixeu a la mort en pau.*

No dubti que aquet pensament transcendent estaria molt millor dit en prosa y corretgit per en Menéndez y Pelayo.

Quedem, doncs, en que la forma no té res d'agradosa. Que si'ns digués que una flor no fa estiu, n'hi retreuriem d'altres. D'altres com aquesta:

*Y quan al món fassis nosa
de tant vell, baixa a la fossa...*

versos que no han estat mai consonants, encara que a Tarrassa s'estili així y per consonants li convingui aplicarlos al senyor Julià.

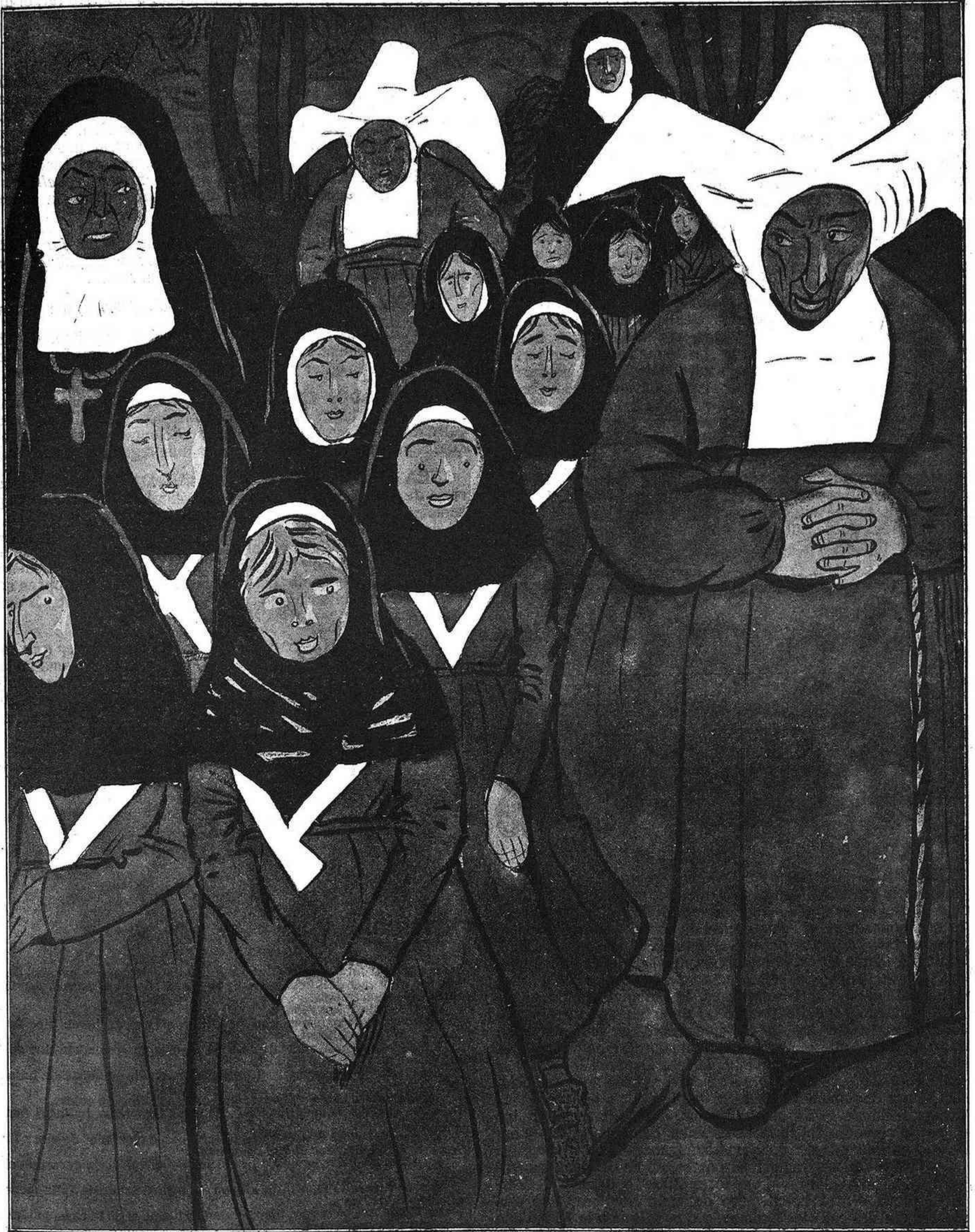
En quant als estils, hi dominen el genre íntim amorós ab gotes d'escepticisme ploraner, y el còmic satíric del any 70. Ni de l'un ni de l'altre'n volem copiar cap mostra, perquè fora llàstima el temps que hi gastariem, y el paper va car.

En la primera composició del volum *Flors y Trompades* ens diu l'autor, parlant del temps de sa infantesa:

*Jo era un noi,
ella una nena...*

D'ella no'n tenim res que dir, pobreta! Deu l'hagi perdonada...

«Aquí no ha pasado nada!»

Però ell, al dirnos que abans era un noi, ens confessa que avui ja no ho es. Y un home, quan deixa de ser criatura, certes coses ja no les deu haver de fer.

Sinó que... té raó que no'ns en recordàvem!...

Que'ls poetes sempre'n són, de nois.

Uns nois grans, als quals, els que no'n tenen el cor, els dura, per això, una mania:

La mania d'espatllar tot lo que toquen.

VOCABULARI CATALÀ-CASTELLÀ, per *Salvador Genís*.—Està cridat a alcansar una gran popularitat, ja que no es sols d'utilitat pera nois y noies, sinó pera molts escriptors de la categoria de grafòmans que no'n saben de la misa la meitat dels coneixements que tanca aquet llibre. En ell hi ha aplegat l'autor unes catorze mil paraules, entre elles, una secció especial de verbs que passa de quatre mil, y totes acompanyades de la seva correspondència castellana. Completen el volum unes encertades observacions sobre les regles fòniques pera la lectura del nostre idioma, y unes abundoses seccions de modismes, frases adverbials y adagis, espigolats aquí y allà per les regions catalanes.

Ben reconeguda es la competència que en materies filològiques adorna a don Salvador Genís, mestre superior, el sol nom del qual fa honor a la nostra pedagogia y a les nostres lletres, pera que'ns haguem d'esforçar en fer entendre als llegidors la veritable importància d'aquesta obreta, que ve a fomentar les aficions lingüístiques, y que, per això sols, mereix tota mena d'elogis. Afegeixin a tan bones qualitats una presentació esplèndida, y un preu, de tant barato, inverosímil, y diguin si no tenim raó d'assegurar un èxit al llibre y un triomf al seu autor.

SEGONA SERIE DE CANÇONS POPULARS CATALANES.—Consta de quaranta cançons arrencades totes elles del nostre poble, acompanyades de la corresponent melodia pera piano. Aquesta serie ha sigut també aplegada per l'intelligent mestre Llobera, y constituirà, sens dubte, un dels volums de més èxit en la «Biblioteca Popular de L'Avenç».

LA RONDALLA DEL DIJOURS.—El darrer número que havem rebut es el 46, y conté un bonic conte d'Andersen il·lustrat: *El vell Acluca-ulls*.

SEPT SCIENCIES

PRINCIPAL.—*Educació de Príncep*.

Confessemho?... Confessemho: Tot lo que coneixem d'en Donnay ens agrada més que aqueixa *Educació de Príncep*. Fan cor, que es immoral... Per l'immoralitat de l'obra hi passàriem si no tingués una tara pitjor: es pesada, y, a més de pesada, baladina. En mans d'un altre autor, el mateix assumpte, que es bonic, hauria guanyat en gracia, en relleu y en trucs escènics. Diuen que l'original està empedrat de subtileses, de refinaments, de picardies y d'esplendors de llenguatge... Potser sí; però certs traductors hi haurien de comptar ab aqueixa merma indispensable, y, tenint això en compte, procurar no enamorar-se de llibres que no sien, abans que tot, essencialment teatrals, com *El Rei*, per exemple. En *Educació de Príncep* veiem desviar-se sovint l'acció, que acaba per desvirtuar el títol, ja que'l públic s'interessa més pel drama de la mare—diguemne drama, d'aquella passió felina—que per la comedia del fill. Les escenes, ben construïdes y enquadrades en un ambient de verística francesa, s'arrosseguen sovint, sobre tot en els dos primers actes, ab un llastimós esllanguiment. Una, no obstant, val per totes elles. La darrera del tercer acte, plena d'atreviment, però delicada, poètica, en la que s'hi veu la mà del psicòlec Donnay, y que valgué a la Xirgu una llarguíssima y justa ovació. La celebrada actriu del «Principal» es ben be l'ànima d'aqueixa comedia, y pera admirar-li els seus primers de posa y de dicció, cal que no deixin d'anar a veure l'*Educació de Príncep* ni els subscriptors del «Brusi» ni els de la *Defensa Social*. L'art per sobre de tot, y la sicalipsis de banda. Si lo que's diu no'ls xoca, que's tapin les orelles, però que mirin; si lo que's fa'ls esvera, que cloquin els ulls, però que escoltin.

En Borràs ha de lluitar ab un paper molt difícil, complexe, extrany, ple de mitges tintes y boirós, molt boirós. Ab tot, el diu be y el vesteix ab gran cura.

Els demés, ajudaren al bon conjunt.

La presentació y la direcció, bones.

LICEU.—Molt ajustadeta sortí l'òpera den Boito, *Mefistofele*. En Rossato, la Gagliardi y en Palet compliren dignament.

Pera dimecres estava anunciada l'estrena de *Terra Bassa*, que no pogué efectuar-se per indisposició den Biel. No sabem si definitivament anirà avui. Del resultat d'aquest acontèixement, y del homenatge que'ls abonats y propietaris del Liceu faran a n'en Guimerà, en descàrrec de no haver anat *aquell dia* a la Plassa de Catalunya, els en diré quatre coses la setmana entrant.

ROMEA.—Segueixen les representacions de *La Cort de Lluís XIV*, que porta encara bastanta arrencada, ab gran satisfacció dels que paguen y dels que cobren. Amén.

TÍVOLI.—*Flirt-Pensión* y *El método Gorritz*, per variar.

NOVETATS.—Se va guanyant la videta ab películes y atraccions. Darrerament han debutat, ab acceptació molt favorable, les belles Clara Ziegler y Maria, y Mr. Toiset, rei del Tilofon.

ELDORADO.—Demà, dissabte, tindrem el gust de tornar a aplaudir als inimitables Larra y Balaguer. Dia d'inauguració y estrena important: *Doña Clarines*, dels germans Quintero. Lo qual representa dugues solemnitats a la vegada. Prometo anarhi.

TEATRE ESPANYOL (*Líric Català*).—El dia 20, inauguració de la temporada de sarsuela catalana, debutant una gran companyia de la que'n formaran part artistes de primera fila, com les senyores María Morera, Angeleta Romeu, Aparici, y els senyors Santpere, Viñas y Nolla. Ab veritable fruició es esperada aquesta campanya de teatre líric català, a la que han promès ajudarhi, per sa part, molts dels nostres autors, donant obres noves a estrenar, no faltanhi, en primer terme, els eminents Guimerà, Rusiñol, Iglesias y Apeles Mestres.

SALA IMPERI.—Exit de la Morató ab *El Rey que rabió*. Triomf de la Fernández ab *Los Guapos*. La Ledesma cada dia més maca y fent les delícies del públic en *Las Bribonas* y en totes les obres aon pren part. També agraden molt *Los Mignances*, balladors excèntrics, entre'ls quals s'hi distingeix el negre Florenci ab els seus *tangos* originals.

L. L. L.

PETIT CORREU

La societat *La Buena Sombra* tingué la galanteria, que agraim, de convidarnos al primer dels seus balls de màscares, donat el passat dissabte al teatre Circo Barcelonès.

. Més almanacs rebuts:

J. Guillén Blanca (Consultori de segurs): Gran tarja, ab bloc de fulla diària y almanac mensual.

J. Galí (Fàbrica de xacolata): Un Sant Jordi en relleu, ab bloc de fulla diària.

Joan Bastard (Imprempta y Litografia): Artístic almanac de fulla mensual.

Aigua mineral «*La Vernière*»: Paperera ab relleus en colors.

Angel Agulló (Enquadernacions y relleus): Una tarja, imitació fusta, ab bloc de fulla diària.

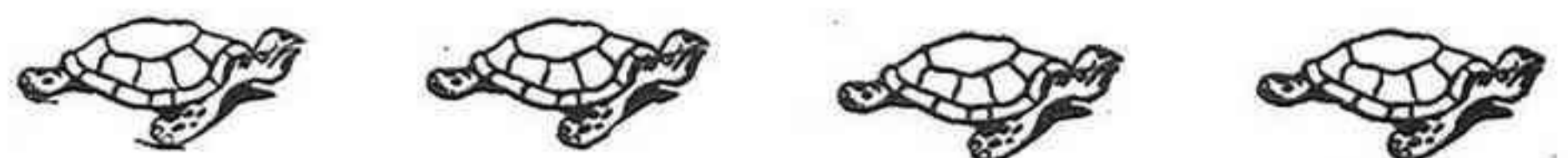
Vermouth «*Aquila Rossa*» (Ignasi Quinquer, exportador de vins): Un elegant cromó, ab almanac de fulla mensual.

J. Uriach y C.^a (Drogueria y productes químics): Tarja decorada ab una composició den Campo y bloc de fulla diària.

Vda. de J. Cunill (Tipo-litografia y relleus): Almanac de fulla mensual y calendari de butxaca.

La Neotipia: Un elegant llibret-calendari, anunci de la casa, model d'estampació y de presentació.

Pastillas Morelló: Còmoda agenda de butxaca, ab calendari y llapis.

ESQUELLOTS

Ara, nosaltres, modestets y senzills com som, de bona gana «ens descuidariem» expressament de parlar del efecte que les reformes introduïdes en L'ESQUELLA han causat en el públic; però com que'l callar sobre aquest assumpte potser fins seria una ofensa als nostres amics y lectors, ens determinem a dir la veritat, encara que al dir-la ens haguem de tornar una mica rojos.

Sí, senyors: les reformes inaugurades en el passat número han sigut universalment celebrades; tan celebrades, que, apart de les felicitacions verbals rebudes «cara a cara», damunt la taula tenim una pila de cartes, en les quals—mal ens està el dirho—se'ns tributen la mar d'elogis y se'ns dona l'enhonorabona en català, en castellà, y ¡fins en vers!

¿Què'ns toca fer, ara, a nosaltres?

L'ESQUELLA, fonament reconeguda per aquestes mostres d'afecte, y impossibilitada de contestarles una per una, dona les gracies desde aquestes columnes a tots els que l'han felicitada, y, encoratjada ab la seva carinyosa aprovació, se disposa, alegre y contenta, a continuar, ab més dalit que mai, la seva tasca.

Grans mercès a tots, y—allò que diu la nostra vella divisa:— ¡Sempre avant, avant sempre!...

¡Ironías de la suerte!

Diuen que, mentres se l'elegia regidor pels ciutadans barcelonins, a un pobre diable candidat se li estava tramitant al Jutjat un judici per deshauci.

Les urnes, compadides, van treure'l triomfant, y avui el nostre home ocupa un lloc al Consistori, en el qual esperem que farà feina de la bona.

En la votació de càrrecs a les comissions, la sort, sempre irònica, va nomenarlo delegat del Municipi a la Casa de Misericòrdia.

Y ara, que vagin negant els sentiments humanitaris dels regidors de la majoria!

—Senyor metge, mirim aquesta mà; m'hi ha sortit un bony...
— No s'amoini: li posarem un pegat al peu y tot això no serà res.—

Així mateix, si hem de creure lo que diu la premsa, ha procedit l'arcalde en una certa qüestió que afecta als escombriaires.

Se queixava, l'altre matí, *El Diluvio* de que aquets apreciàbles industrials, al passar per la *Gran Via*, en comptes de circular, com diu qu'està manat, pel camí central, circulaven pels de les vores.

Y el mateix vespre, oportú com de costum, sortia *El Liberal* y deia:

«El alcalde ha ordenado que los basureros pasen por el centro del *paseo de Gracia*, y no por los arroyos laterales.»

¿S'imagina el lector lo satisfets que deurien quedar-se els veïns de la *Gran Via* al veure que'l metge els posava al peu... del *paseo de Gracia* el pegat que ells necessitaven a la mà?...

En Girbal Jaume, endut pel prestigi de que va revestirlo, en lo tocant a feminisme, l'haver estat secretari d'aquell divertit *Or y Grana*, que no sabem perquè s'havia de deixar morir, ha publicat el seu primer *Llibre de dones*.

Aquet llibre porta un pròlec de donya Carme Karr, y això li dona un valor extraordinari en aquets dies que'l nom de la distingida escriptora ha sonat com clarí de guerra en això del Nadal del Soldat Català.

En Girbal pot estar content de l'oportunitat de l'aparició del seu llibre, y creiem que, per la circumstancia esmentada, vendrà més de vint exemplars.

Lo que fora de dordre es que donya Carme Karr s'adonés de

LES FATIGUES DEL TEATRE

—Paciència, amic; penseu que sou a la costa de Janer.

—Oh!... Es que ara resulta que tots els mesos hi venen en costa...

NIT APROFITADA

—Com va anar el ball, Claudina?
 —Molt bel... Calcula: quatre dotzenes d'ostres, dos biftecs, calamars a dojo, sis ampolles de xampany...

que l'èxit del llibre es degut al seu pròlec, y demanés a l'autor part en els guanys que pugui obtenir.

Per lo que pugui ocórrer, aconsellem an en Girbal que, abans de que la venda's desperti, concreti aquesta qüestió ab la directora de *Feminal*.

L'Adela Clemente ha mort.

Per més que no ignoravem la gravetat de la malaltia que venia sofrint fa dies la primera dama del teatre Català, no per això ha deixat de sorprendrens la trista nova.

La senyora Clemente era tota una artista, que tenia el dò de sentir y de fer sentir. Sabia assimilarse tota mena de caràcters y en tots els genres havia triomfat, dominant sempre aquella difícilíssima naturalitat que es el primer secret del teatre.

Ab ella acaba de perdre l'art escènic català un de sos fermes puntals. A n'ell, tant com a la familia, enviem el nostre pésam més sincer.

Descansi en pau l'insubstituible actriu.

Perque a la subasta de títuls del Deute provincial, realisada darrerament per la nostra Diputació, haventse tret a licitació 3.200 títuls, sols varen presentarse proposicions per 5.386, això

es, un excés de 2.186, un periòdic afirma que la tal operació ha sigut un fracàs.

Admetemho; però si d'això el confrare'n diu un fracàs, de la subasta de *bonos* municipals de la Reforma, celebrada el 23 del passat Desembre, en la qual, haventse ofert al públic 3.000 títuls, ab penes y treballs, s'arribaren a colocar els 3.000, ¿què'n direm, apreciable company? ¿Una hecatombe?... ¿Una catàstrofe?... ¿Una subasta vandàlica?...

Quines coses passen al món, de tant en tant!

La sabien aquesta?

Dilluns va celebrarse en la nostra ciutat un casament dels que'ls castellans ne diuen «de muchas campanillas», y *El Noticiero*, al donar compte de la solemnia cerimonia, acabava la relació ab el següent paragraf, que tot Barcelona està encara comentant ab la natural sorpresa:

«Es de enumerar, como dato simpático, que á la salida del templo las niñas Teclita Vila y Rosario Cerdá iban al lado de la novia con ramos de flores, y que el niño Alberto Oliva, sobrino del novio, le llevaba la cola.»

¡Un nuvi ab qua!..

¡Ave Maria puríssima!..

¿Ho havien sentit dir mai això en terra de cristians?...

En Salvador Vilaregut y en Narcís Oller se troben cara a cara.

—Hola, don Narcís!

—Hola, senyor Vilaregut!

—Con estem de traduccions?

—No tantes com vostè, però vaja!..

—Quantes n'ha fet per aquest any?

—Cinquanta set. Y vostè?

—Vuitanta tres.

—*Sumar es!*

—S'ha de reconèixer que som els millors traductors del món, vostè y jo, don Narcís.

—*Vaya!* y els més *fecundos*. *Hasta luego*, senyor Vilaregut.

—Passihobé, senyor Oller. *Té bemols* això que passa!

El regidor don Emili Ricart, triomfant pel quint districte en les eleccions del 12 de Desembre, ens participa, en atent B. L. M., que ha pres possessió del càrrec y se'ns ofereix..., etc., etc.

Li agraïm l'atenció, y, en justa correspondencia, li prometem celebrar la seva actuació si, *rara avis* del galliner municipal, ho fa bé.

Y si non, non.

Diuen que l'Orfeó Català trontolla y aménassa enderrocarse. Ja sabem a què es degut: als excessos d'en Millet...

Brasseja massa quan empunya la batuta!

La Junta actual creu que ab el vot corporatiu conseguirà posarlo a tò a l'Orfeó, y ab aquet fi ja ha plantejat una reforma de reglament que no ha convensut pas a tothom, y tot fa preveure que, avui com avui, la nostra primera entitat musical es un orgue de raons.

Pera anar a compàs, diuen que li falta l'acompanyament de les 45.000 pessetes ab que volien que l'Ajuntament els obsequés.

Mes haventse negat a que's fes l'obsequi els vocals associats, poden ben anarlos darrera ab el flaviol sonant!

Lo que fuere sonará, que deia l'altre.

Un regidor lerrouxista del nostre Ajuntament fa una temporada que modera'l tò dels seus discursos. Hi posa prudencia, bon sentit, els fa *elocuentes*, y els revesteix d'un aire aristocràtic que desdiu del seu origen plebeu.

Això'ns tenia intrigats. Còm era possible que un xicot tant

arrojat, tant impetuós, refrenés tant sobtadament els seus arranques?

Y ara'ns acaben de dir que té la culpa de tot l'Agneta Riva, que s'ha convertit pera ell en estela inspiradora, domadora de cors exaltats, amor dels amors del nostre home, que's passa vetlles y y més vetlles rondant la casa aont ella viu, les cames tremolantli d'emoció, com tremolarien les d'un noi de la primera volada.

Nosaltres, humilment, com correspon a qui s'atreveix a parlar a una beutat, ens atrevim a pregar a la senyoreta Riva un xic de commiseració pel bon regidor enamorat.

Encara que a n'ella no li sembli, se pot esser radical y tenir un cor tant tendre com un enciam primerenc.

ona

Diumenge passat tingué lloc una important reunió de veïns de Sarrià, pera protestar de la supressió, per part de la «Gene-

ral de Tramvies», dels abonos que estaven establerts en aquella linia, y sollicitar de dita Companyia que rebaixi els preus, a fi de facilitar el passatge, que resulta excessivament car, comparat ab els que regeixen en les demás linies de Barcelona.

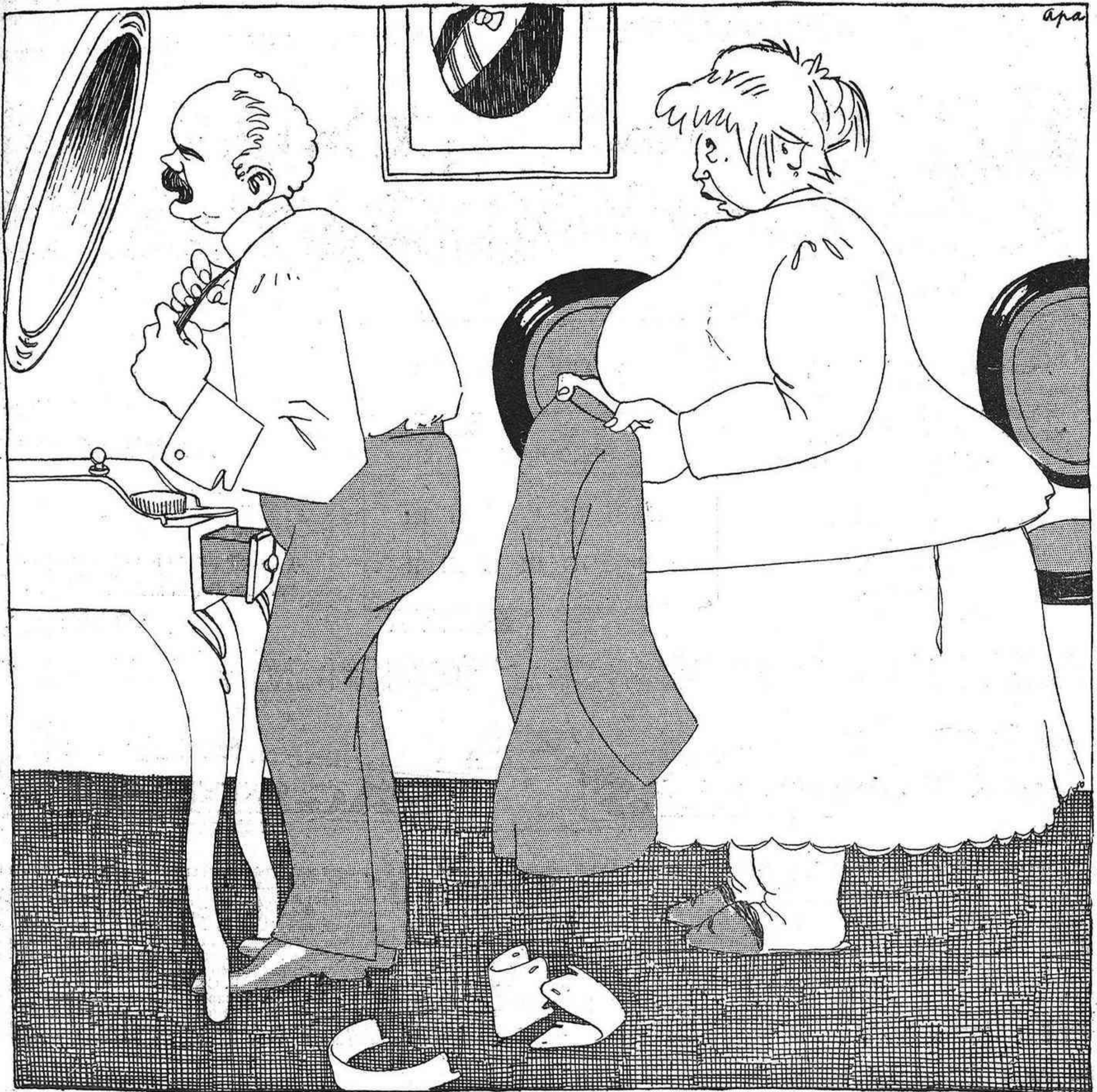
Resultat del acte ha sigut una ben raonada sollicitut que's dirigeix al Director de l'esmentada Companyia.

Davant la protesta unànim
¿què espera la General?
¿que'l disgust públic se vagi,
també, generalisant?...

La Veu publica un anunci que diu:

«Se necessita familia reduïda que vulgui guardar despatx...»
Que hi enviïn la familia Folch y Torres!

EL BON HUMOR DEL REGIDOR

—Avui no vaig a la sessió, perquè hi haurà mullader.
—Y això?...
—Perquè està serè y'm fan mal els ulls de poll.

CIENCIAS Y PACIENCIAS

UN LLUSTRE CONTRA L'HUMITAT

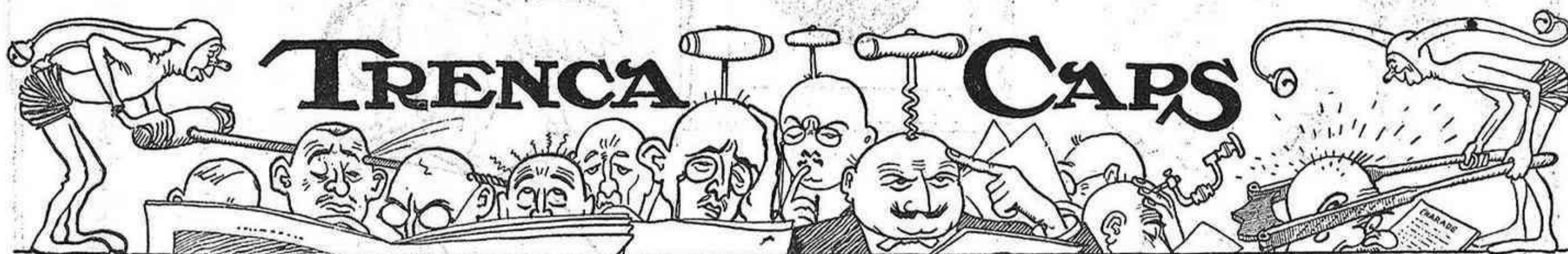
Tothom sab que en dies de pluja es quan se fa malbé més el calsat. La mullena, la sola humitat, espatlla'l cuuro y el travessa, ab'perill de proporcionar al pacífic ciutadà un dolor reuma *vitalici*... per tota la vida.

Contra aquet malefici's van inventar les sabates de goma, mes, ai del ai! que aquestes prendes, especie de guants pels peus, també tenen els seus peròs y les seves desventatges: son cares, cares y incòmodes, escalfen d'un modo barbre, 's tallen desseguida, y, així que acaba de ploure, ja les haveu de dur a la mà, si no voleu que 's morin d'assecament, com els peixets fora de l'aigua. Tot això descomptant lo ridícul que, ben mirat, resulta'l posarse unes botes damunt d'unes altres.

A caps som, doncs!... Es a dir, a caps:... a peus!... *Atrás* el doble calsat! Guerra a la goma! Prou humitat y prou dolor!...

Aquí và una fórmula senzilla pera donar impermeabilitat a les sabates: En una cassoleta ab *terebentina d'Arabia* s'hi fan disoldre a foc suau, y remenant sempre, 120 gr. de *sèu*, 45 d'*oli de peu de bou* y 30 de *cera blanca*. S'hi afegeix després un grapadet de *polvos de negre d'òs*, y, barrejantho tot be, 's deixa refredar.

Aquet llustre assegura contra la mullena y no treu al cuuro gens de flexibilitat. En una paraula: es més pera anar be que pera anar bonic.

TRENCA CAPS

XARADES

I

—La Clara'm va dir, formal,
que fa un mes qu'està *hú-dos-tres*
sapiguer ben be'l *total*,
per ferme'l *dos-quart* promès.

R. ESPINOSA Y ESPINOSA

II

Trobes l'*hú* a Benisicar,
a Casablanca, *segona*;
tercera es a Seluan
y *Total* un poble dona.

RECTOR DE VALLFOGONA

GEROGLÍFIC I

FEE TEE PEE TEE

C. A. VILA

GEROGLÍFIC II

III SI III I III SI III

: S OOO III C III II

MIQUEL ROCA

ANAGRAMA

—¿Sabs en *Tot* y la *Total*?...
Van casarse per Nadal.

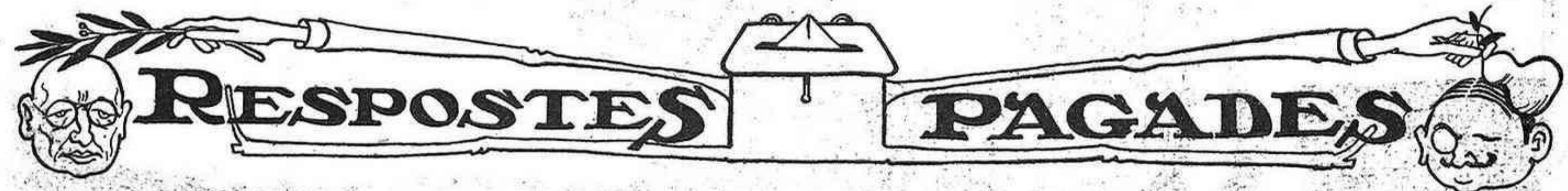
MACO

ENDEVINALLA

Mon sér en un punt comensa
y en un punt té d'acabar;
y aquell que mon nom encerti
tan sols dirà la meitat.

P. CORTACANS S.

SOLUCIONS als darrers *Trenca-caps*: A la Xarada: *Cantecula*.—Al Anagrama: *Criada, Cadira, Arcadi*.—Al Geroglífic I: *Sen-se solta ni volta*.—Al Geroglífic II: *El rei negre no m'ha portat rès*.—Al Geroglífic III: *Comensant l'any, ve'l desengany*.

RESPOSTES

PAGADES

P. Romaguera: Gracies pel *piropo*. La modestia es la primera de les virtuts... després de la de viure sense treballar. Per això no li publiquem l'encomiástica glosa.—Pep Cistellé: *A ti te lo digo, Juan, para que me entiendas, Pep*.—Aguileta: Rebuda la seva *Consulta*. Ho consultarem ab la familia.—Joan Antich Puqui: M'entero de la xarada, y, la vritat, no m'agrada.—E. L. (a) Un de l'Empordà: Es més senzill fer *inringulis* que puntejar be una sardana; però el seu no'm resulta.—R. P. y T.: Els seus versos no tenen altra gracia que'l ser musicals, y ara no estem per músiques.—Conxita: Noia, això d'enviarnos els versos que li escriu el *novio* pera què hi riguem un rato, està molt mal fet!... Si juga així ab les seves elucubracions poètiques, ¿què farà ab el seu cor?.. Dolenta!—Amadis de Gaula: Entra en cartera.—Rossendo Llurba: De mètrica no estan mal; però diuen molt poca cosa, y el xisto final es molt gastat.—Pere Tallat: El seu sonet serà molt *Matinal*, però a mi m'ha deixat molt a les fosques.—M. S.: La teniem en conserva, sí, senyor. ¿Quan anirà?... Ah, això depèn.—V. B. y B.: Ben garbellades, no més ens en serveix una. Procura que les solucions sien ben noves y catalanes.—J. Romani C.: Fenthi algun refoc, anirà.—M. Martí: Mercès grans per sa felicitació. Aquell número no's publica.—J. D. Un encantista: Massa enrevessat.—P. Cortacans S.: Envii els originals destinats a un y a altre periòdic per separat, y així no hi haurà dubtes. Ah. Y, si pot ser, escriui en una sola cara de paper. De fo d'avui, farem tria.—M. S. M.: Està ple de bones intencions, però no es publicable.—Sofias: Seriejen molt aquets versos, y alguns, com el segon, me semblen poc cisellats.—Macó: No's perdrà per falta de voluntat. Agraim la seva felicitació.—Matias F. Solà: Un consell d'amic, Maties: No escriui més poesies.—E. A.: Hi abunda més la virulencia que l'humorisme. Semblaria que'ns hi enfadem, y això no'ns va be a la cara. Per lo demés, l'articlet, resulta, literariament, acceptable.

DEL JARDÍ DE LES ENSOPEGADES:

Aquesta es del gran Casellas. Parlant d'un quadro, va escriure en *La Vanguardia*:

«Es un paisaje *noctámbulo*...»

No son els paisatges, sinó els crítics, els que, devegades, *caminen adormits*.

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Obra nueva de B. PÉREZ GALDÓS

EL CABALLERO ENCANTADO

(CUENTO REAL... INVEROSÍMIL)

Un tomo 8.º, 3 ptas.

COLECCIÓN DIAMANTE

Van
publicados
108 tomos.

Precio
de
cada tomo,
2 reales.

1. R. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.
2. — Doloras, 2.ª serie.
3. — Humoradas y cantares.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie
7. — Colón, poema.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.
9. — Drama Universal, poema, segundo tomo.
10. — El Licenciado Torralba.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie
13. E. Pérez Escribá. Fortuna.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz
15. F. Urrecha. Siguiendo al muerto
16. A. Pérez Níeva. Los humildes.
17. S. Rueda. El gusano de luz.
18. S. Delgado. Lluvia menuda.
19. C. Frontaura. Gente de Madrid.
20. Miguel Melgosa. Un viaje á los infiernos.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.
22. J. M. Matheu. ¡Rataplán!
23. T. Guerrero. Gritos del alma.
24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos.
25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.
27. J. López Silva. Migajas.
28. F. Pí y Margall. Trabajos sueltos
29. E. Pardo Bazán. Arco iris, cuentos.
30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.
31. M. Matoses (Corzuelo). ¡Aleluyas finas!
32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).
33. } A. Flores. Doce españoles de
34. } brocha gorda.
35. José Estremera. Fábulas.
36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas
37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.
38. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.

39. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.
40. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.
41. } Jacinto Laballa. Novelas inti-
42. } mas.
43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascongados.
44. F. Pí y Margall. Diálogos y Artículos.
45. Charles de Bernard. La caza de los amantes.
46. Eugenio Sué. La Condesa de Lagarde.
47. R. Altamira. Novelitas y cuentos
48. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli.
49. R. Soriano. Por esos mundos...
50. L. Taboada. Perfiles cómicos.
51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.
52. J. Ortega Munilla. Fina.
53. F. Salazar. Algo de todo.
54. Mariano de Cavla. Cuentos en guerrilla.
55. Felipe Pérez y González. Peccata minuta.
56. Francisco Alcántara. Córdoba.
57. Joaquín Dicenta. Cosas mías.
58. López Silva. De rompe y rasga.
59. Antonio Zozaya. Instantáneas.
60. J. Zahonero. Cuentecillos al aire
61. L. Taboada. Colección de tipos.
62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.
63. Angel R. Ohaves. Cuentos de varias épocas.
64. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.
65. Francisco Pí y Arsuaga. El Cid Campeador.
66. Vital Aza. Pamplinas.
67. A. Peña y Goñi. Río revuelto.
68. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios
69. Nicolás Estévez. Calandracas.
70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.
71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.
72. J. M. Bartrina. Versos y prosa.
73. F. Barado. En la brecha.

74. Luis Taboada. Notas alegres.
75. Xavier de Montepin. La señorita Tormenta.
76. A. Zozaya. De carne y hueso.
77. X. de Montepin. Muerto de amor
78. Conde León Tolstol. Venid á mí...
79. A. Calderón. A punta de pluma.
80. Enrique Murger. Elena.
81. Luis Taboada. Siga la broma.
82. L. G. de Giner. La Samaritana.
83. Cyrano de Bergerac. Viaje á la luna.
84. E. Antonio Flores. ¡Huérfana!
85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote.
86. A. Pestana (Cañel). Cuentos.
87. Angel Guerra. Al sol.
88. T. Dostolewsky. Alma infantil.
89. E. de Amicls. Aire y Luz.
90. L. Garofa de Giner. Valentina.
91. E. de Amicls. Manchas de color.
92. Voltaire. Zadig y Micromegas.
93. M. Ugarte. Mujeres de Paris.
94. } Obras menores de Cervantes.
95. } J. Pérez Zúñiga. Chapucerías.
96. } Voltaire. Cándido.
97. } Goethe. Las amarguras del joven Werther.
98. } J. Benavente. Teatro rápido.
99. } Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
100. } J. León Pagano. La balada de los sueños.
101. } A. Guerra. Polvo del camino.
102. } Camilo Castello Branco. Maria Moisés.
103. } Graella Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
104. } Antología taurina.
105. } Manuel Carretero. La espuma de Venus.
106. } Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
107. } Eça de Queiroz. La Nodriza.
108. }

Las cien mejores
poesías líricas de la
lengua castellana

Escogidas por D. Marcelino
Menéndez y Pelayo

Un tomo: Ptas. 1

Dr. Picardini

¡PÍCARAS HEMBRAS!

Intimidades de las más íntimas, de doncellas, casadas, viudas; de las que no son nada de eso; de artistas de todos los géneros y de todos los ramos; de muchachas libres y atadas, & & &.

Un tomo ilustrado, pesetas 2

DINTRE POCS DIES

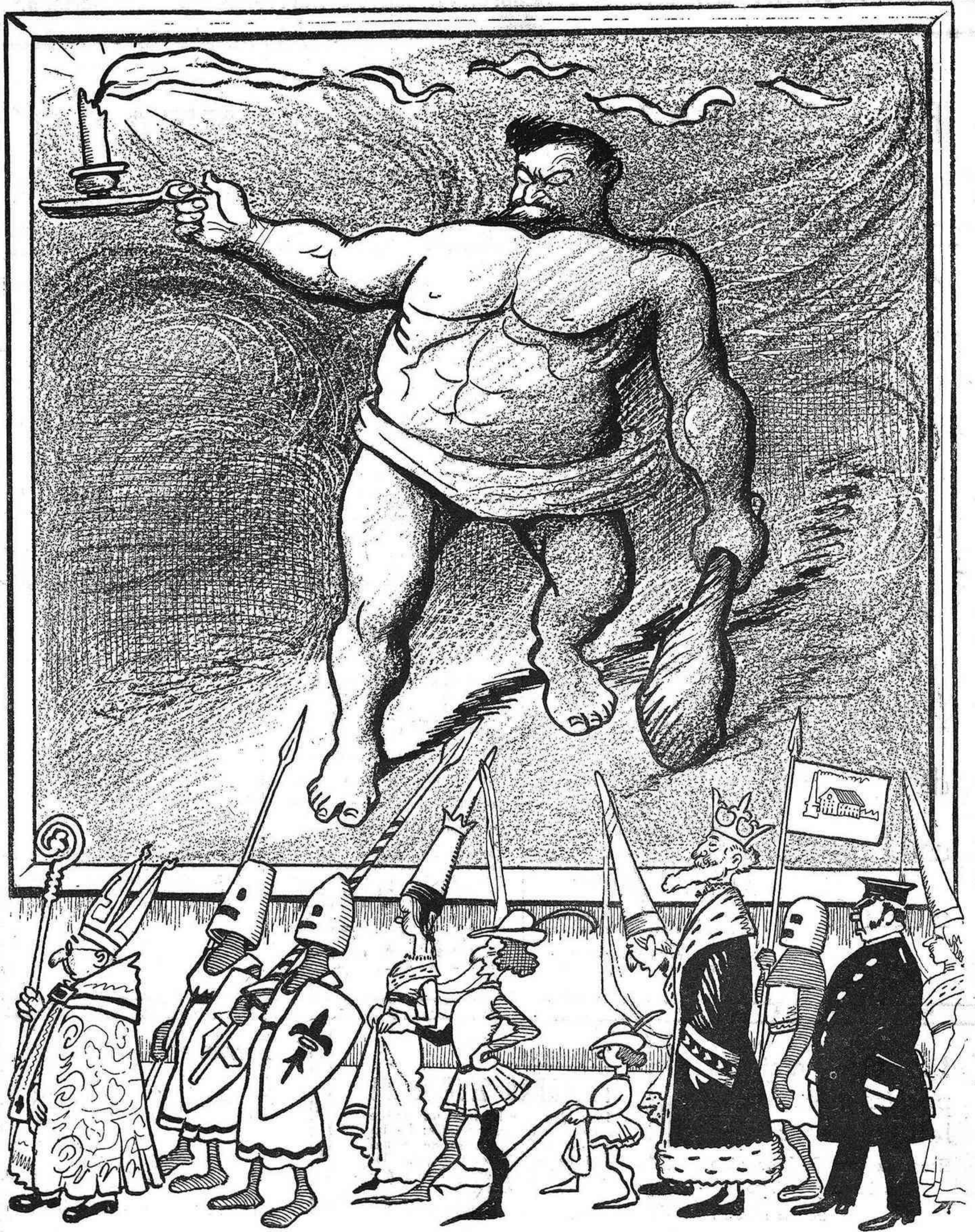
L'eterna qüestió

d'en A. Artís

Un tomo cuidadosament editat, ptes. 1

NOTA. — Tothom qui vulga adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en segells de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguan rebaixes.

TOTHOM SE CASA!...

L'Hèrcules del Castell:— Vaja... No diran que avui no estigui en caràcter...